Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

18. oktoober 2018*

Konkurrents – Keelatud kokkulepped – Termostabilisaatorite turg – EÜ artikli 81 rikkumise tuvastamise otsus – Esialgset otsust muutev otsus – Tühistamishagi – Põhjendatud huvi – Vastuvõetavus – Trahvid – 10% ülempiir – Äriühingute kontsern – Võrdne kohtlemine

Kohtuasjas T-640/16,

GEA Group AG, asukoht Düsseldorf (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwalt* I. du Mont ja *Rechtsanwalt* C. Wagner,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Rossi, A. Biolan ja V. Bottka,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 29. juuni 2016. aasta otsus C(2016) 3920 final, millega muudetakse komisjoni 11. novembri 2009. aasta otsust K(2009) 8682 (lõplik) [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38589 – Termostabilisaatorid),

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: president D. Gratsias, kohtunikud I. Labucka (ettekandja) ja I. Ulloa Rubio,

kohtusekretär: ametnik N. Schall,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 1. veebruari 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja GEA Group AG on Metallgesellschaft AG (edaspidi „MG“) ja ühe teise äriühingu 2005. aastal toimunud ühinemise tulemusel tekkinud äriühing. MG oli valdusühing, millele kuulus enne 2000. aastat otseselt või tütarettevõtjate kaudu Chemson Gesellschaft für Polymer-Additive mbH (edaspidi „OCG“) ja Polymer-Additive Produktions- und Vertriebs GmbH (edaspidi „OCA“).

2 MG võõrandas 17. mail 2000 OCG, mille uueks ärinimeks sai Aachener Chemische Werke Gesellschaft für glastechnische Produkte und Verfahren mbH (edaspidi „ACW“).

3 Pärast seda, kui OCA 2000. aasta mais lõpetati, võttis selle tegevuse üle äriühing, mille ärinimi oli alates 30. augustist 2000 Chemson Polymer-Additive AG (edaspidi „CPA“), mis praegu ei kuulu enam kontserni, mille valdusühing hageja oli.

Juhtum T-45/10

4 11. novembri 2009. aasta otsuses K(2009) 8682 (lõplik) [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta (juhtum COMP/38589 – Termostabilisaatorid) (edaspidi „2009. aasta otsus“) tuvastas komisjon, et teatud arv ettevõtjaid on rikkunud EÜ artiklit 81 ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu artiklit 53, osaledes kahes konkurentsivastaste kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste kogumis, mis hõlmasid EMP territooriumi ja puudutasid esiteks tinastabilisaatorite sektorit ning teiseks poksiiditud sojaõli ja estrite sektorit (edaspidi „ESBO/estrite sektor“).

5 2009. aasta otsuse artikli 1 lõike 2 punktis k peeti hagejat vastutavaks ESBO/estrite sektori turul toime pandud rikkumiste eest 11. septembrist 1991 kuni 17. maini 2000.

6 MG õigusjärglasena tuvastati tema vastutus kogu rikkumisperioodil seoses rikkumistega, mille pani toime OCG 11. septembrist 1991 kuni 17. maini 2000 ning OCA 13. märtsist 1997 kuni 17. maini 2000.

7 Lisaks määrati ACW-le karistus OCG õigusjärglasena esiteks rikkumise eest, mille OCG pani toime kogu rikkumisperioodi vältel, see tähendab 11. septembrist 1991 kuni 17. maini 2000, ning teiseks rikkumise eest, mille OCA pani toime 30. septembrist 1999 kuni 17. maini 2000, kuigi osalus viimases kuulus 100% ulatuses OCG-le.

8 CPA-le määrati karistus OCA õigusjärglasena esiteks rikkumise eest, mille pani toime OCA 13. märtsist 1997 kuni 17. maini 2000, ning teiseks rikkumise eest, mille pani toime OCG 30. septembrist 1995 kuni 30. septembrini 1999, kuigi osalus viimases kuulus 100% ulatuses OCA-le. 2009. aasta otsuse artikli 2 teise lõigu kohaselt:

„[ESBO/estrite sektoris] toime pandud rikkumise või rikkumiste eest määratakse järgmised trahvid:

[…]

31) [hageja], [ACW] ja [CPA] […] solidaarselt 1 913 971 [eurot];

32) [hageja] ja [ACW] […] solidaarselt 1 432 229 [eurot];

[…].“

9 Hageja esitas 2009. aasta otsuse peale hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 28. jaanuaril 2010.

10 Üldkohus jättis 15. juuli 2015. aasta otsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-45/10, ei avaldata, EU:T:2015:507) hageja hagi rahuldamata.

Juhtum T-189/10

11 ACW juhtis 15. detsembril 2009 Euroopa Komisjoni tähelepanu asjaolule, et talle 2009. aasta otsuses määratud trahv ületas tema käibe 10% lubatud ülempiiri (edaspidi „10% ülempiir“) nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõike 2 alusel.

12 Kuna ACW-le määratud trahv ületas 10% ülempiiri, võttis komisjon 8. veebruaril 2010 vastu otsuse K(2010) 727 (lõplik), millega muudetakse [2009. aasta] otsust (edaspidi „2010. aasta otsus“).

13 Komisjon asus 2010. aasta otsuses seisukohale, et trahv, mille ACW pidi tasuma solidaarselt esiteks hageja ja CPAga ning teiseks hagejaga, ületas 10% ülempiiri, mistõttu tuli 2009. aasta otsust muuta (vt 2010. aasta otsuse põhjendus 2).

14 Komisjon täpsustas selles otsuses veel, et hagejale ja CPA-le määratud trahvi ei muudeta, kuid et ACW-le määratud trahvi tuleb vähendada ning et 2010. aasta otsus ei mõjuta teisi 2009. aasta otsuse adressaate.

15 2010. aasta otsuse artikliga 1 muudeti 2009. aasta otsuse artikli 2 teist lõiku järgmiselt:

„Artikli 2 punkt 31 asendatakse järgmisega:

„31.a)
[hageja], [ACW] ja [CPA] vastutavad [solidaarselt] 1 086 129 [euro] ulatuses;

31.b) [hageja] ja [CPA] vastutavad [solidaarselt] 827 842 [euro] ulatuses.“

Artikli 2 punkt 32 asendatakse järgmisega:

„32) [hageja] vastutab 1 432 229 [euro] ulatuses.““

16 Hageja esitas 2010. aasta otsuse peale hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 20. aprillil 2010 ja milles ta palus Üldkohtul teise võimalusena muuta talle määratud trahvi summat.

17 Üldkohus tühistas 15. juuli 2015. aasta otsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-189/10, EU:T:2015:504) hagejat puudutavas osas 2010. aasta otsuse. Üldkohus leidis, et komisjon rikkus hageja kaitseõigusi, kuna ta ei kuulanud teda enne 2010. aasta otsuse vastuvõtmist ära.

Vaidlustatud otsus

18 Komisjon teavitas 5. veebruari 2016. aasta kirjaga hagejat oma kavatsusest võtta vastu uus otsus ning palus, et ACW, CPA ja hageja esitaksid oma kirjalikud seisukohad.

19 Hageja esitas oma kirjalikud seisukohad komisjonile 24. märtsil 2016.

20 Komisjon vastas hageja seisukohtadele 2. mai 2016. aasta kirjas.

21 Komisjon võttis 29. juunil 2016 vastu otsuse C(2016) 3920 final, millega muutetakse 2009. aasta otsust (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

22 Vaidlustatud otsuse artiklis 1 korrati identses sõnastuses eespool punktis 15 esitatud 2010. aasta otsuse artiklit 1, millega muudeti 2009. aasta otsuse artikli 2 teist lõiku.

23 Vaidlustatud otsuse artiklis 2 määrati trahvide tasumise kuupäevaks 10. mai 2010.

Menetlus ja poolte nõuded

24 Hageja esitas käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 8. septembril 2016.

25 Hagiavalduse lisas esitas hageja vastuseks Üldkohtu küsimusele esitatud komisjoni 18. märtsi 2013. aasta seisukohad kohtuasjade T-45/10 ja T-189/10 võimaliku liitmise kohta nende kahe kohtuasja menetlustes (edaspidi „lisa A.9“).

26 Üldkohtu president võttis 22. septembril 2016 menetlust korraldava meetme, et küsida hagejalt, kas komisjon oli andnud oma nõusoleku lisa A.9 esitamiseks.

27 Hageja teatas 27. septembril 2016 Üldkohtule, et ta ei küsinud komisjonilt nõusolekut lisa A.9 esitamiseks.

28 Üldkohtu viienda koja president otsustas 28. septembri 2016. aasta otsuses mitte eemaldada kohtuasja toimikust hagiavalduse lisa A.9, kuna esiteks on kõnealune dokument pärit varasemast, samade poolte vahel toimunud menetlusest kohtuasjas T-189/10, teiseks oli kohtuasi T-640/16 seotud kohtuasjadega T-45/10 ja T-189/10, kuna vaidlustatud otsus võeti käesolevas asjas vastu 2010. aasta otsuse kohtuasjas T-189/10 tühistamise tulemusel, ning kolmandaks puudutas lisa A.9 komisjoni vastust menetlust korraldavale meetmele, mille Üldkohus oli võtnud kohtuasjades T-45/10 ja T-189/10.

29 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 1. veebruari 2018. aasta kohtuistungil.

30 Hageja palub Üldkohtul:

– esimese võimalusena tühistada vaidlustatud otsus;

– teise võimalusena vähendada trahvisummat ning määrata trahvi maksmiseks ja viivise arvestamise alguskuupäeva kindlaksmääramiseks uus, vaidlustatud otsuse vastuvõtmisest hilisem kuupäev;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

31 Komisjon palub Üldkohtul:

– esimese võimalusena jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– teise võimalusena jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

32 Hageja palub oma hagis esimese võimalusena tühistada vaidlustatud otsus ja teise võimalusena muuta talle määratud trahvi summat.

33 Komisjon väidab kostja vastuses, et hagi on vastuvõetamatu.

34 Kuna hageja palus esimese võimalusena vaidlustatud otsus tühistada, tuleb teise võimalusena esitatud hageja nõuet vähendada talle määratud trahvi analüüsida vaid juhul, kui esimene nõue tagasi lükatakse.

Vastuvõetavus

35 Komisjon on seisukohal, et hagejal ei ole mingit huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu.

36 Esiteks rõhutab ta, et ta ei tuvastanud vaidlustatud otsuses ühtegi uut hagejale süükspandavat rikkumist ning ta ei muutnud trahvisummat, mis talle määrati 2009. aasta otsuses, mis muutus pärast 15. juuli 2015. aasta kohtuotsust GEA Group *vs.* komisjon (T-45/10, ei avaldata, EU:T:2015:507) hageja suhtes lõplikuks.

37 Seega on komisjon seisukohal, et hageja ei saa vaidlustatud otsuse tühistamisest mingit kasu, kuna ta peab igal juhul maksma trahvi, mille ta peab tasuma 2009. aasta otsuse alusel.

38 Ta lisab, et arvestades 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsust Corporación Empresarial de Materiales de Construcción *vs.* komisjon (T-250/12, EU:T:2015:749, punktid 47 ja 48), oleks see olnud teisiti vaid juhul, kui hageja oleks peale trahvi saanud vaidlustada ka oma rikkumises osalemise.

39 Teiseks ei saa ACW-le ja CPA-le solidaarselt hagejaga määratud trahvi muuta, kuna see tuleneb 2010. aasta otsusest, mis samuti on lõplikuks muutunud ACW ja CPA suhtes.

40 Komisjon rõhutab, et hageja ei saa ACW-lt ja CPA-lt nõuda, et nad kannaksid vastutust, mis on suurem või erineb sellest, mis on määratud 2010. aasta otsuses, et katta 2009. aasta otsuse alusel maksmata summad.

41 Hageja väidab omalt poolt, et vaidlustatud otsuse adressaadina on tal õigus hagi esitada.

42 Ta lisab, et tal on ka põhjendatud huvi, kuna vaidlustatud otsuse tühistamine kohustaks komisjoni maksma tagasi trahvi, mille ta tasus 22. juulil 2016.

43 Seoses komisjoni argumentidega hagi vastuvõetamatuse kohta leiab hageja, et see arutluskäik on väär. Esiteks rajaneb see eeldusel, et trahvi sissenõudmise õiguslik alus on 2009. aasta otsus.

44 Ent vaidlustatud otsuse vastuvõtmist komisjoni poolt saab hageja sõnul selgitada vaid asjaolu, et 2010. aasta otsus, mis „asendas“ 2009. aasta otsuse, tühistati 15. juuli 2015. aasta kohtuotsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-189/10, EU:T:2015:504).

45 Seega pidi komisjon hageja suhtes tegema uue sisulise otsuse, et tal oleks õiguslik alus talle trahvi määramiseks.

46 Seetõttu ei saa hagi vastuvõetavust mõjutada mis tahes viide 2009. aasta otsusele.

47 Teiseks väidab hageja, et kui eeldada, et see on tõendatud, oleks hagi vastuvõetamatus tulnud tuvastada ka kohtuasjas T-189/10, kuna Üldkohus oli selle hagi vastuvõetavust kohustatud analüüsima omal algatusel. Kuna seda aga ei tehtud, ei saa asuda seisukohale, et käesolev hagi on vastuvõetamatu.

48 Kolmandaks väidab hageja, et tal on huvi selle vastu, et Üldkohus võtab seisukoha 2009. aasta otsuse resolutsiooni suhtes, mis asendati 2010. aasta otsusega ja mida korrati vaidlustatud otsuses, kuna kohtuasjas T-45/10 ei olnud Üldkohtul võimalik võtta seisukohta 2009. aasta otsuse resolutsioonis mainitud äriühingute solidaarvastutuste kindlaksmääramise suhtes ning seda veelgi vähem pärast 2010. aasta otsuse tühistamist.

49 Neljandaks kohustaks vaidlustatud otsuse tühistamine esiteks komisjoni uuesti kindlaks määrama hageja solidaarvastutused, et saavutada „parem“ trahvi jaotus, ning teiseks võiks see olla Üldkohtule kahju hüvitamise nõude esitamise alus.

50 Viiendaks toonitab hageja, et hagi eesmärk ei ole vaidlustada ainult „vastutuse uut jaotust“, vaid ka trahvide määramist tema suhtes ning menetlust, mille tulemusel vaidlustatud otsus vastu võeti, ja nende trahvide maksekuupäeva kindlaksmääramist.

51 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et hagi vastuvõetavuse hindamiseks ei vaidle komisjon vastu asjaolule, et hagejal on õigus esitada hagi, kusjuures selle üle ei saa igal juhul tõsiselt vaielda, kuna ta on vaidlustatud otsuse adressaat.

52 Komisjon väidab aga, et hagejal puudub põhjendatud huvi.

53 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi on vastuvõetav üksnes siis, kui hagejal on huvi vaidlustatud akti tühistamise vastu, see huvi eeldab, et akti tühistamine peab hagi esitajale tooma lõpptulemuse kaudu mingit kasu (vt 13. juuli 2000. aasta kohtuotsus parlament *vs.* Richard, C-174/99 P, EU:C:2000:412, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika; 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 28. septembri 2004. aasta kohtuotsus MCI *vs.* komisjon, T-310/00, EU:T:2004:275, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Käesolevas asjas tuleb selle hindamiseks, kas hagejal on huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu, kõigepealt märkida, et 2009. aasta otsuse artikli 2 punktide 31 ja 32 kohaselt mõisteti hagejale esiteks trahv summas 1 913 971 eurot solidaarselt ACW ja CPAga ning teiseks trahv summas 1 432 229 eurot solidaarselt ACWga.

55 Nende trahvidega karistati rikkumise eest, milles osales esiteks Euroopa Liidu konkurentsiõiguse tähenduses ettevõtja, mille moodustasid hageja, ACW ja CPA, 30. septembrist 1995 kuni 17. maini 2000, ning teiseks liidu konkurentsiõiguse tähenduses ettevõtja, mille moodustasid hageja ja ACW, 11. septembrist 1991 kuni 29. septembrini 1995.

56 Järelikult, tulenevalt selles nimetatud trahvi maksmise kohustuse solidaarsest laadist ei ole vaidlust selles, et komisjon võis põhjendatult hagejalt nõuda 2009. aasta otsuse artikli 2 punkti 31 alusel 1 913 971 euro suuruse trahvi maksmist ning sama otsuse artikli 2 punkti 32 alusel 1 432 229 euro suuruse summa maksmist.

57 Solidaarvastutus tähendab nimelt, et komisjon võib igalt solidaarvõlgnikult nõuda kogu võlgnetava summa maksmist.

58 2010. aasta otsusega ei muudetud selle kohustuse ulatust hageja suhtes.

59 Nimelt parandas komisjon 2010. aasta otsusega ainult ACW-le 10% ülempiiri kohaldamist puudutava vea, mida ta oli kohustatud tegema määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 alusel.

60 Selleks kohaldas komisjon 2010. aasta otsusega ACW-le määratud trahvide kogusummale 10% ülempiiri ning vähendas seejärel trahvi 1 086 129 eurole.

61 Selliseks vähendamiseks kohaldas komisjon kogu selle summa trahvile, mis kuulus maksmisele solidaarselt ACW poolt seoses rikkumisega, milles osalesid hageja, ACW ja CPA 30. septembrist 1995 kuni 17. maini 2000, kusjuures ülejäänud trahvi, see tähendab 827 842 eurot pidid solidaarselt tasuma hageja ja CPA üksi (2010. aasta otsusega muudetud 2009. aasta otsuse artikli 2 punkti 31 alapunktid a ja b).

62 Lisaks määras komisjon ainsana hagejale trahvi summas 1 432 229 eurot rikkumise eest, milles tema ja ACW olid osalenud ajavahemikus 11. septembrist 1991 kuni 29. septembrini 1995, kuna ACW-lt sissenõutav kogusumma pärast 10% ülempiiri kohaldamist oli juba kaetud esimese trahviga (2010. aasta otsusega muudetud 2009. aasta otsuse artikli 2 punkt 32).

63 Järelikult oli hageja igal juhul kohustatud komisjonile tasuma täpselt samad summad nagu need, mis talle alguses 2009. aasta otsusega määrati.

64 Seevastu muutis 2010. aasta otsus hageja, ACW ja CPA väliste solidaarsussuhete kindlaksmääramist seoses iga trahvi maksmisega. Esiteks, mis puudutab esimest trahvi, siis ACW ja CPA on nüüd hageja solidaarvõlgnikud vaid 1 086 129 euro ulatuses ning ainult CPA on hagejaga solidaarvõlgnik ülejäänud summa, see tähendab 827 842 euro osas. Teiseks, mis puudutab teist trahvi, siis peab hageja üksi tasuma selle alusel sissenõutava summa, see tähendab 1 432 229 eurot.

65 Veel olgu märgitud, et hageja esitas järjestikku hagi 2009. aasta otsuse peale, mis registreeriti numbriga T-45/10, ning hagi 2010. aasta otsuse peale, mis registreeriti numbriga T-189/10. Samal päeval kuulutatud kahe eraldi otsusega jättis Üldkohus esiteks esimese hagi rahuldamata ning teiseks tühistas 2010. aasta otsuse, nõustudes hageja kaitseõiguste rikkumise väitega.

66 Ent kuigi – nagu väidab komisjon – selle tulemusel, et Üldkohus jättis hageja hagi 15. juuli 2015. aasta otsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-45/10, ei avaldata, EU:T:2015:507) rahuldamata ja selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebust ei esitatud, muutusid lõplikuks komisjoni hinnangud hageja vastutuse kohta, mis tulenes sellest, et ta kuulus rikkumise ajal liidu konkurentsiõiguse tähenduses samasse ettevõtjasse, mille moodustasid ACW, CPA ja tema ise, ei saanud see nii olla seoses nende äriühingute poolt 2009. aasta otsuse artikli 2 punktide 31 ja 32 alusel sissenõutavate trahvide maksmise solidaarsuse kindlaksmääramisega. Nimelt muudeti 2009. aasta otsuse seda viimast osa 2010. aasta otsusega pärast seda, kui hageja oli kohtuasjas T-45/10 hagi esitanud.

67 On tõsi, et tagasiulatuva jõu tõttu taastati 2010. aasta otsuse kohtuasjas T-189/10 tühistamise tulemusel sellest otsusest varasem olukord ning seega jõustati taas 2009. aasta otsuse artikli 2 punktid 31 ja 31 nende esialgses sõnastuses.

68 Kuid tühistamise tulemusel võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse, mille resolutsiooniga, mis on absoluutselt identne 2010. aasta otsuse resolutsiooniga, muudeti uuesti 2009. aasta otsuse artikli 2 punkte 31 ja 32.

69 Sellega seoses, erinevalt komisjoni väidetust, mõjutas 2010. aasta otsuse tühistamine vaatamata sellele, et ACW ja CPA ei olnud 2010. aasta otsuse peale hageja esitatud hagi alusel algatatud menetluse pooled, sarnaselt hagejaga ka nende vastavat õiguslikku olukorda.

70 Nimelt tuleb esiteks märkida, et tühistamisotsustel on liidu õiguses seadusjõud (14. septembri 1999. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* AssiDomän Kraft Products jt, C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 54).

71 Teiseks on ACW ja CPA õiguslik olukord tühistatud sätete suhtes seotud hageja omaga, kuna nende sätetega määratakse kindlaks trahvisummad, mis neile tuleb määrata seoses rikkumistega, mille eest nad vastutavad solidaarselt, ning nende äriühingute välised solidaarsussuhted seoses nende trahvidega (vt selle kohta analoogia alusel 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsus komisjon jt *vs*. Siemens Österreich jt, C-231/11 P-C-233/11 P, EU:C:2014:256, punktid 41–52).

72 2010. aasta otsusega muudetud 2009. aasta otsuse artikli 2 punktidega 31 ja 32 muudeti hageja, ACW ja CPA õiguslikku olukorda, jaotades trahvisummad teistmoodi nende sätete esialgses sõnastuses ette nähtud jaotusest.

73 Sama kehtib ka vaidlustatud otsuse resolutsiooni kohta, millega muudeti 2009. aasta otsuse artikli 2 punkte 31 ja 32 2010. aasta otsusega identses sõnastuses.

74 Lisaks, 15. juuli 2015. aasta kohtuotsuses GEA Group *vs*. komisjon (T-189/10, EU:T:2015:504) võttis Üldkohus seisukoha vaid hageja kaitseõiguste rikkumise suhtes, mitte 2010. aasta otsuse sisulise õiguspärasuse suhtes.

75 Seega, kuigi selle otsuse artikkel 1 ja vaidlustatud otsuse artikkel 1 sisaldavad identseid sätteid, võib käesoleva hagi tulemuseks olla nendes sätetes ette nähtud trahvisummade selline jaotus, mis on hagejale soodsam.

76 Lisaks erineb vaidlustatud otsus 2010. aasta otsusest, kuna lisati artikkel 2, mis puudutab viivise arvestamise algusaja kindlaksmääramist ja mille tühistamine iseenesest võib hagejale kasu tuua.

77 Järelikult on hagejal huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu ja selleks esitatud hagiavalduse nõuded on seega vastuvõetavad.

Sisulised küsimused

78 Hagi põhjendamiseks esitab hageja viis väidet.

79 Esimene väide puudutab aegumist käsitavate normide rikkumist. Teise väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 266 ja kaitseõigusi. Kolmanda väite kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikeid 2 ja 3. Neljanda väite kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ning viienda väite kohaselt on ületatud pädevust ja puudub põhjendus.

80 Kõigepealt tuleb analüüsida neljandat väidet.

Neljas väide

81 Hagi neljandas väites heidab hageja komisjonile ette võrdse kohtlemise põhimõte rikkumist kahest aspektist.

82 Esiteks meenutab hageja, et 2009. aasta otsuse kohaselt on ta rikkumisperioodide seisukohalt ACWga samas olukorras.

83 Ta väidab, et 10% ülempiiri kohaldamine ACW kasuks vabastab aga viimase vastutusest rikkumisperioodi osas 11. septembrist 1991 kuni 29. septembrini 1995.

84 Seega oleks komisjon pidanud laiendama hagejale trahvisumma vähendamisest saadavat kasu, mis tulenes 10% ülempiiri kohaldamisest ACW-le, kuna vastasel juhul jääb hageja selle rikkumisperioodi eest ainsana vastutavaks.

85 Ta lisab, et vaidlustatud otsusest tulenev trahvisumma jaotus võib mõjutada tema kahjuks trahvisumma lõplikku jaotust liikmesriigi kohtutes, kuna tal on vastava trahvisumma osas võimatu esitada regressinõuet.

86 Teiseks rõhutab hageja, et ta jäi ilma kõigist solidaarvõlgnikest, kuna komisjon vähendas 100% ACW osa trahvis, mille maksmise eest ta oli viimasega solidaarselt vastutav, samas kui ta vähendas vaid 43% ACW osa trahvis, mille maksmise eest oli ta solidaarselt vastutav viimase ja CPAga.

87 See valik on soodne CPA jaoks, kuna ta ei pea kandma suuremat osa trahvisummast erinevalt hagejast, kelle kanda jäeti solidaarvõlgnikuna, aga ka ainsa võlgnikuna suurem koormus.

88 Hageja väidab, et komisjon oleks pidanud kohaldama 10% ülempiiri proportsionaalselt mõlemale trahvisummale, see tähendab sellele, mis talle määrati solidaarselt ACW ja CPAga, ja sellele, mis talle määrati solidaarselt ACWga.

89 Kuigi see jaotus ei olnud tõepoolest võimalik seetõttu, et 2010. aasta otsus oli ACW ja CPA suhtes lõplikuks muutunud, oleks komisjon siiski pidanud vähendama hagejale määratud trahvi.

90 Sellega seoses täpsustab ta, et see jaotus ei puuduta solidaarvõlgnike solidaarsussuhteid, vaid suhteid viimaste ja komisjoni vahel.

91 Komisjon väidab kõigepealt vastu, et hageja arutluskäigu aluseks on väär eeldus, et ACW vabastati vastutusest seoses rikkumisperioodiga 11. septembrist 1991 kuni 29. septembrini 1995.

92 Ta rõhutab, et ta määras vaidlustatud otsuses kindlaks trahvi maksimumsumma, mille tasumise eest võis solidaarselt vastutavaks pidada ELTL artikli 101 tähenduses sama ettevõtja moodustavat iga äriühingut. Ta täpsustab, et see maksimumsumma ei kujuta endast eraldi trahvi ega vasta rikkumises osalemise kindlale perioodile.

93 Veel meenutab ta, et rikkumise pani toime ettevõtja ELTL artikli 101 tähenduses. ELTL artikli 101 tähenduses sama ettevõtja moodustavatele igale äriühingule määratud trahv ei kajasta seega mitte nende äriühingute osalemist rikkumises, vaid üksnes maksimumsummat, mida võib neilt vajaduse korral nõuda ELTL artikli 101 tähenduses ettevõtja osalemise eest rikkumises.

94 Lisaks täpsustab ta, et hageja ei pidanud mitte maksma individuaalset trahvi, vaid pidi komisjonile tasuma üksnes trahvi, mis algul määrati solidaarselt ACWga, kuna viimase solidaarvastutust vähendati.

95 Seejärel väidab komisjon, et hageja ei ole tõendanud, kuidas oleks trahvi jaotamine võinud olla soodsam.

96 Viimaks soovitab komisjon hagejal esitada hagi pädevatele liikmesriigi kohtutele, kui ta leiab, et solidaarvõlgnike sisemistes suhetes lasub trahv temal ebaproportsionaalselt.

97 Sellega seoses tuleb märkida, et võrdse kohtlemise põhimõte, mille kohaselt on nõutud, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud, on liidu õiguse põhimõte, mida käsitlevad Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 20 ja 21 (11. juuli 2014. aasta kohtuotsus Sasol jt *vs*. komisjon, T-541/08, EU:T:2014:628, punkt 181).

98 Käesolevas asjas tugineb hageja kahele ebavõrdsele kohtlemisele. Esimene puudutab tema olukorra ja ACW olukorra erinevat käsitlemist ning teine tema olukorra ja CPA olukorra erinevat käsitlemist.

99 Mis puudutab esiteks erinevat kohtlemist võrreldes ACWga, siis väidab hageja, et nagu ACW, oleks ta pidanud kasu saama vastutusest vabastamisest ACW-le 10% ülempiiri kohaldamise tõttu.

100 Siiski tuleb rõhutada, et ACW-le 10% ülempiiri kohaldamine ei vabasta kuidagi vastutusest rikkumises osalemise eest.

101 Nimelt vähendati ainult trahvi seda osa, mille ta pidi tasuma solidaarselt muu hulgas hagejaga.

102 Lisaks, ELTL artikli 101 tähenduses sama ettevõtja moodustavatele igale äriühingule määratud trahv ei kajasta mitte nende äriühingute osalemist rikkumises, vaid üksnes maksimumsummat, mida komisjon võib neilt vajaduse korral nõuda ELTL artikli 101 tähenduses ettevõtja osalemise eest rikkumises.

103 Järelikult ei saa tuvastada, et hagejat ja ACWd on koheldud ebavõrdselt.

104 Teiseks, mis puudutab erinevat kohtlemist võrreldes CPAga, siis väidab hageja, et solidaarsussuhte muutmine CPA, ACW ja hageja vahel toimus ainult CPA kasuks, kuna hageja peab osa solidaarsest trahvist kandma üksi.

105 Nimelt oleks hageja arvates komisjon võinud jaotada teistmoodi solidaarvõlgnike vahel trahvi selle osa vähendamist, mille ACW pidi esialgu tasuma.

106 Sellega seoses, kuna võrdset kohtlemist tuleb kontrollida, võttes arvesse mitte ainult trahvi, mis määrati solidaarselt ACW-le, CPA-le ja hagejale, vaid ka trahvi, mis määrati solidaarselt ACW-le ja hagejale, siis tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas ei täitnud komisjon oma kohustusi võrdse kohtlemise põhimõtte alusel.

107 Nimelt esiteks on hageja ja CPA sarnases olukorras, kuna mõlemad on äriühingud, mis on solidaarselt kohustatud tasuma trahvi ACWga.

108 Teiseks, komisjon oleks kindlasti saanud teistmoodi kindlaks määrata trahvi selle osa, mille ACW ja hageja pidid tasuma solidaarselt, et piirata trahvi seda osa, mille maksmise eest viimane üksi vastutas.

109 See oleks muu hulgas nii, kui komisjon oleks jaganud ACW trahvisumma vähendamise kõnealustes solidaarsussuhetes proportsionaalselt.

110 Sel juhul esiteks ei oleks trahvide kogusumma, mille ACW oleks pidanud komisjonile tasuma, ületanud 10% tema käibest ning teiseks oleks see vähendus õiglaselt jaotatud ACW-le ja hagejale solidaarselt määratud trahvi ning hagejale, ACW-le, CPA-le solidaarselt määratud trahvi vahel.

111 Seega, kohaldades ACW kasuks tehtud trahvi vähendamist ainult trahvile, mis määrati solidaarselt hagejale, CPA-le ja ACW-le, rikkus komisjon ilma igasuguse objektiivse põhjenduseta võrdse kohtlemise põhimõtet.

112 Järelikult tuleb neljanda väitega nõustuda.

113 Kuigi see väide võib kaasa tuua vaidlustatud otsuse tühistamise tervikuna, tuleb hea kohtumõistmise huvides analüüsida viiendat väidet, mis käsitleb vaidlustatud otsuse artiklit 2 ja mille kohaselt on ületatud pädevust ning puudub põhjendus ning mis puudutab kõnealuste trahvide maksekuupäeva.

Viies väide

114 Viiendas väites, mis koosneb kahest osast, väidab hageja, et vaidlustatud otsuse artiklis 2, milles määratakse trahvide maksekuupäevaks 10. mai 2010, on ületatud pädevust ja puudub põhjendus.

115 Esiteks on hageja seisukohal, et kohustus tasuda trahvid hiljemalt 10. mail 2010 on õigusvastane, kuna sel kuupäeval ei olnud selleks kohustuseks mingit õiguslikku alust ning igal juhul on tal sellisest tagasiulatuvalt määratud tähtajast täiesti võimatu kinni pidada. Teiseks väidab hageja, et otsus on varasemat praktikat arvestades vastuoluline ja et komisjoni esitatud põhjendused ei ole sidusad.

116 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu. Lisaks sellele, et vaidlustatud otsus on piisavalt põhjendatud, leiab ta sisuliselt, et hageja oli kohustatud trahvid tasuma pärast 2009. aasta otsuse vastuvõtmist ning see, et trahvide maksekuupäevaks määrati kolm kuud pärast 2010. aasta otsuse vastuvõtmist, oli tema kasuks.

117 Mis puudutab käesoleva väite esimest osa, mille kohaselt sisuliselt on pädevust ületatud, kuna puudub alus trahvide maksekuupäeva kindlaksmääramiseks 10. maile 2010, siis tuleb esiteks meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale sisaldab komisjonile antud pädevus õigust kindlaks määrata, millal trahvid maksmisele kuuluvad, millal hakkab viivitusintress jooksma ja milline on intressimäär, ning kehtestada oma otsuse rakendussätted, nõudes vajaduse korral pangagarantii esitamist, mis kataks määratud trahvi põhisumma ning intressid, kuna sellise pädevuse puudumisel nõrgestaks kasu, mida ettevõtjad võiksid trahvide maksmisega viivitamisest saada, komisjonile antud ülesande raames kontrollida konkurentsieeskirjade kohaldamisest kinnipidamist määratavaid sanktsioone (vt 29. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Total ja Elf Aquitaine *vs.* komisjon, T-470/11, EU:T:2015:241, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).

118 Teiseks on ELTL artikli 299 sätted, mille kohaselt eelkõige komisjoni õigusaktid, mis panevad rahalise kohustuse, saab täitmisele pöörata, kohaldatavad selle institutsiooni trahvi määramise otsuste suhtes (vt selle kohta 12. märtsi 2012. aasta kohtumäärus Universal *vs.* komisjon, T-42/11, ei avaldata, EU:T:2012:122, punkt 29).

119 Käesolevas asjas tuleb esiteks märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 kohaselt on komisjon esiteks seisukohal, et 2009. aasta otsus, mida kinnitati 15. juuli 2015. aasta kohtuotsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-45/10, ei avaldata, EU:T:2015:507), on endiselt trahvide alus.

120 Teiseks täpsustab komisjon, et 2010. aasta otsuse teatavakstegemise kirja kohaselt tuli trahv maksta kolme kuu jooksul alates sellest otsusest. Seega on komisjon kaudselt seisukohal, et see kuupäev tuli kindlaks määrata vaidlustatud otsuses.

121 Kolmandaks märgib komisjon, et kuigi hageja esitas pangagarantiid kuni 2010. aasta otsuse tühistamise kuupäevani, ei asendanud ta alates sellest kuupäevast neid garantiisid uutega või tasumisele kuuluva trahvi deponeerimisega. Seetõttu järeldab ta sellest, et hageja peab maksma viivist alates kuupäevast, mil trahv ei olnud enam kaetud ühegi garantiiga, see tähendab 15. juulist 2015, mis on 15. juuli 2015. aasta kohtuotsuse GEA Group *vs.* komisjon (T-189/10, EU:T:2015:504) kuulutamise kuupäev.

122 Teisalt, esiteks tuleb märkida, et 2010. aasta otsus asendas 2009. aasta otsuse artikli 2 punktid 31 ja 32, milles määrati kindlaks trahvid, mille eest hageja, CPA ja ACW vastutasid solidaarselt, uute sätetega, millega muudeti ACW poolt tasumisele kuuluva trahvi kogusummat ning solidaarsussuhteid nende kolme äriühingu vahel.

123 Teisisõnu, 2010. aasta otsuse jõustumise ja sellest teatamise kuupäeval ei olnud 2009. aasta otsuse artikli 2 punktide 31 ja 32 sätted oma esialgses sõnastuses enam kohaldatavad ning need ei saanud olla aluseks kõnealuste trahvide maksekuupäevade kindlaksmääramisele. Ainult 2010. aasta otsuse, mis oli nüüd nende trahvide maksmise kohustuse õiguslik alus, teate kättesaamise kuupäev sai olla sellise tähtaja alguspunktiks.

124 Teiseks, Üldkohus tühistas hagejat puudutavas osas 2010. aasta otsuse 15. juuli 2015. aasta kohtuotsusega GEA Group *vs.* komisjon (T-189/10, EU:T:2015:504), mistõttu, nagu hageja sisuliselt väidab, ei saa see otsus olla õiguslik alus hageja kohustusele maksta kõnealused trahvid ega nende maksekuupäevade kindlaksmääramiseks.

125 On tõsi, nagu märgitud eespool punktis 67, et selle tühistamise tulemusel taastati 2009. aasta otsuse artikli 2 punktide 31 ja 32 esialgne sõnastus. Kuid see sõnastus asendati uuesti sõnastusega, mis tulenes vaidlustatud otsuse artikli 1 sõnastusest.

126 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et trahvide maksmise kohustus tuleneb ainult vaidlustatud otsuse artiklist 1 ja et nende trahvide maksekuupäeva sai kindlaks määrata alles alates selle otsuse teate kättesaamisest.

127 Sellest järeldub, et viienda väite esimese osaga tuleb nõustuda, ilma et oleks vaja analüüsida teist väiteosa, ning et vaidlustatud otsuse artikkel 2 tuleb sellest tulenevalt tühistada.

128 Kõigest eeltoodust järeldub, et ilma et oleks vaja analüüsida hagi teisi väiteid, tuleb vaidlustatud otsus tervikuna tühistada. Kuna muutmise nõue esitati ainult teise võimalusena, ei ole vaja seda analüüsida.

Kohtukulud

129 Vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 29. juuni 2016. aasta otsus C(2016) 3920 final, millega muudetakse komisjoni 11. novembri 2009. aasta otsust K(2009) 8682 (lõplik) [EÜ] artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38589 – Termostabilisaatorid).**

2. **Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.**

Gratsias Labucka Ulloa Rubio

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. oktoobril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad